

EUSTACHIUS LANDEK Z TRAUNŠTEJNA A JEHO CHRUDIMSKÝ ŽIVOT

David RICHTER

Šlechtické úřední kariéry

Nejméně posledních deset patnáct let se odborné práce zabývají poměrně významně otázkou úředních kariér šlechty, především pak její vyšší složky, a to většinou v zemských úřadech či dvorských službách. Odborné bádání se věnuje příslušníkům vyšší šlechty od jejího narození, přes výchovu až po uplatnění v zemských či císařských službách.¹⁾ V řadě prací můžeme sledovat vliv procesu šlechtické socializace a distribuci nej-různějších druhů kapitálu skrze optiku díla Pierra Bourdieu.²⁾ Vidíme tak například, jak šlechtě pomáhá její ekonomický kapitál k tomu, aby mohla poskytovat půjčky císaři, a tím si zajistit vlivné úřady a tituly. Pozorujeme, jak kulturní kapitál v podobě starobylosti a urozenosti rodu pomáhá spolu s příbuzenskými vztahy reprezentujícími kapitál sociální k pevným společenským pozicím.³⁾ To a mnohem více můžeme v případě šlechtických elit studovat. Z prostředí těchto elitních rodin pocházeli také muži, kteří se stávali prezidenty apelačního soudu, pozice vymezené panskému stavu.

1) Že se nejedná o okrajové téma, ale skutečně soustavně a delší dobu studovanou problematiku, dokazuje množství prací toho zaměření, např. Václav BŮŽEK – Pavel KRÁL (eds.), *Šlechta v habsburské monarchii a císařský dvůr (1526–1740)*, České Budějovice 2003; Rostislav SMÍŠEK, *Císařský dvůr a dvorská kariéra Ditrichštejnů a Schwarzenberků za vlády Leopolda I.*, České Budějovice 2009. Dále práce zaměřené na šlechtu obecněji, zároveň se však tomuto tématu také věnující: Václav BŮŽEK a kol., *Věk urozených. Šlechta v českých zemích na prahu novověku*, Praha 2002; Petr MÁTA, *Svět české aristokracie (1500–1700)*, Praha 2004. K aspektu kavalírských cest, které byly důležitou součástí výchovy a také zkušeností pro budoucí kariérní uplatnění, například Jiří KUBEŠ, *Národné dospívání urozených. Kavalírské cesty české a rakouské šlechty (1620–1750)*, Pelhřimov 2013 a řada dalších jmen a prací.

2) Pierre BOURDIEU, *Teorie jednání*, Praha 1998.

3) P. MÁTA, *Svět české aristokracie*, s. 163–177.

Za jejich jmény se skrývají velké příběhy o rodinných vztazích, politickém lavírování, využívání kontaktů i velkých pozemkových majetcích a pražských palácích.

Za úřadem takového „obyčejného“ písaře či kancelisty většinou nehledáme „velké“ příběhy, nicméně i ty jejich „malé“ jsou někdy velice pozoruhodné. Relativně nedávno vydaná kniha autorky Kláry Woitschové o personálním obsazení apelačního soudu je plná takovýchto jmen.⁴⁾ I zde se nachází kancelista jménem „*Eustachius Landeck*“. Vedle jména se z uvedené edice dozvíme také, že se měl narodit v Kladsku a že přísahu složil dne 19. srpna roku 1585.⁵⁾ Je to jen drobný střípek ze života jednoho z mnoha drobnějších úředníků pražského apelačního soudu, přesto právě k němu se váže jeden z oněch zajímavých příběhů.

Rodina Landeků z Traunštejna

Od doby nástupu Habsburků na český trůn přišlo do Českého království velké množství zahraničních rodů. Oproti původní domněnce, že po jejich nástupu dochází k výraznému vzrůstu příchozích ze zahraničí, bylo prokázáno, že již za doby jagellonské byl příliv nových šlechtických rodů obdobný jako v následujících letech. V některých úsecích byl dokonce vyšší.⁶⁾ Důvody migrací byly různé – politické, ekonomické, služební, vojenské či například náboženské. Řadu těchto faktorů podněcovala třicetiletá válka, během které do našich končin přišlo rovněž mnoho cizinců. Tyto změny jsou patrné také ve složení šlechty držící nemovité majetky v Chrudimi a na jejích předměstích. Zhruba od 20. let 17. století se zde v roli držitelů objevují příslušníci původem zahraniční šlechty ve zvýšeném množství oproti předcházejícímu období.⁷⁾

Do rodin, jež nepocházely původem z Českého království, patřil také jeden ze zajímavých chrudimských obyvatel přelomu 16. a 17. století –

4) Klára WOITSCHOVÁ, „...což slušného a spravedlivého jest fedrovati...“. *Personální obsazení pražského apelačního soudu v letech 1548–1783*, Pelhřimov 2010. Jedná se o dílo, jehož většinovou část tvoří edice personálního obsazení a jmen úředníků, která je pro rychlou orientaci ve struktuře apelačního osudu velice cennou.

5) Tamtéž. Tímto autorce uctivě děkuji, že ochotně zodpověděla můj dotaz týkající se personálních pramenů apelačního soudu a množství jimi sdělovaných informací.

6) Josef POLIŠENSKÝ – Frederick SNIDER, *Změny ve složení české šlechty v 16. a 17. století*, Československý časopis historický 20 (70), 1972, č. 4, s. 515–526.

7) Antonín RYBIČKA, *Rodiny šlechtické v městě Chrudimi v století XV.–XVII. usedlé*, Památky archaeologické a místopisné 10, 1874, s. 24–42, 825–827.

Eustachius Landek z Traunštejna (Traunsteina). Patřil tedy k těm, kteří do Chrudimi přišli ještě před rozpoutáním třicetileté války. Jeho rod měl původem pocházet z Horních Rakous, konkrétně ze Solné komory, a na jeho počátku stál muž jménem Eustachius Landek, který vstoupil do vojenských služeb císaře Karla V. V řadách jeho vojska bojoval proti Turkům v Uhrách v letech 1540, 1546 a 1547 a také se zúčastnil bitev Šmalkaldské války v letech 1546 až 1547. Za tyto své služby byl Eustachius vyznamenán a císařem Ferdinandem I. obdařen erbem. Zemřel okolo roku 1570 a zanechal po sobě tři syny, kteří po absolvování literárního vzdělání po vzoru svého otce vstoupili do císařských služeb. Nejstarší Zikmund se stal tělesným strážcem (harcířem) císaře Rudolfa II. Prostřední Eustachius se stal úředníkem v kanceláři při apelačním soudu v Praze, kde vykonával funkci písaře – právě jeho osoba je předmětem tohoto příspěvku. Nejmladší Kryštof se stal vojákem v císařské jízdě a později zastával post praporečnicka u ostrostřeleckého pluku. Stejně jako otec bojoval také proti Turkům v Uhrách. Rodina se tedy velmi významně angažovala ve službě císaři, za což jí na její žádost udělil roku 1594 Rudolf II. majestát, kterým jí, také s odkazem na věrné služby zesnulého otce Eustacha, udělil přídomek „z Traunsteina“ a právo držet statky a patřit tak právoplatně ke šlechtickému stavu.⁸⁾

8) Villibald Svoboda SKUTEČSKÝ, *K životopisu Eustacha Landeka z Traunsteinu, někdy sekretáře při apellacích na hradě pražském, měšťana chrudimského a výběrčího posudného, co příspěvek k archaelologické a místopisní historii chrudimské a některých rodů českých*, Posel z východních Čech I., 1873, č. 21, s. 1–2.; TÝŽ, *K životopisu Eustacha Landeka z Traunsteinu a některých rodů českých*, Posel z východních Čech I., 1873, č. 22, s. 1 a I., 1873, č. 23, s. 1.; Antonín RYBIČKA, *Dodatek k životopisu Eustacha Landeka z Traunsteinu*, Posel z východních Čech I, 1873, č. 24, s. 1. Tuto skutečnost se mi nepodařilo ověřit, neboť takové povýšení neuvádí ani August von Doerr, Vladimír Klecanda ani edice sněmů českých. Nicméně byť Rybičkovy informace nejsou vždy zcela spolehlivé, spoléhám se v tomto ohledu na jeho tvrzení. V některých případech se v jeho pracích objevují nedostatky v podobě záměny letopočtů či jiných fakt, avšak jedná se o překlepy, nikoliv o záměrné zkrslování. August von DOERR, *Der Adel der Böhmischen Kronländer. Ein verzeichniss derjenigen Wappenbriefe und Adelsdiplome welche in den böhmischen Saalbüchern des Adelsarchives im K. K. Ministerium des innern in Wien eingetragen sind*, Prag 1900; Vladimír KLECANDA, *Přijímání do rytířského stavu v zemích českých a rakouských na počátku novověku. (Příspěvek k dějinám nižší šlechty)*, Časopis archivní školy VI, 1928, s. 1–125; *Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu VIII. (1592–1594)*, Praha 1895. Více se mi nepodařilo dohledat ani o samotné osobě Eustacha Landeka. Rybička ve svém dodatku k Eustachovu životopisu uvádí, že měl literární vzdělání, což dále nijak nespecifikuje. Od osoby na této pozici by se dalo očekávat právní vzdělání, ověření tohoto předpokladu však komplikuje fakt, že matriky studentů právnické fakulty pražské univerzity

Úřední kariéra Eustacha Landeka a jeho osobní život

Zatímco jeho bratři se vrhli do vojenských služeb, spokojil se Eustach s „pouhou úředničinou“. Tam se mu sice nenabízela možnost získat vyšší vojenskou hodnost nebo slávu jako jeho bratrovi, bojujícímu v Uhrách, k zajištěnému životu mu však úřední kariéra postačovala. Zároveň uchránil svůj život před potenciálním nebezpečím. Ve druhé polovině 16. století působil tedy Eustach jako úředník při apelačním soudu v Praze.⁹⁾ Ten byl soudní institucí zřízenou reskriptem císaře Ferdinanda I. roku 1548 jakožto odvolací instance městských (ale i jiných typů) soudů. Zabýval se jak civilním, tak také trestním právem. Průběh soudního jednání byl písemný, přičemž za odvolání k němu se platil poplatek. Vyjma osob držících majetek náležející pod městský šos (poplatky), nespadala pod jeho pravomoc šlechta.¹⁰⁾ Při tomto soudu zastával Eustach od roku 1585 úřad kancelisty, konkrétně post písaře. Kancelisté byli součástí soudu už od vydání první instrukce k jeho fungování, přičemž byli ve sledovaném období vždy tři a podléhali sekretáři. Náplní jejich práce bylo sepisování čistopisů na základě předložených konceptů a přepisování příloh k rozsudkům (některé originály zůstávaly pochopitelně součástí spisu). Vedle jiných předpokladů se od kancelistů vyžadovala znalost jak češtiny, tak němčiny a také samozřejmě čitelný rukopis.¹¹⁾ Pro vykonávání tohoto úřadu a s ním spojené pobývání v Praze si Eustach pořídil ve městě dům na dnešním Valdštejském náměstí. Ten držel až do roku 1595, kdy jej prodal Herkulovi de Nova.¹²⁾

z tohoto období se nezachovaly (za sdělení této informace děkuji Janě Ratajové z Ústavu dějin Univerzity Karlovy). S jistotou lze říci, že nepatřil mezi absolventy fakulty filozofické. Miroslav TRUC (ed.), *Album Academiae Pragensis Societatis Jesu 1573–1617 (1565–1624)*, Praha 1968.

Osob, které se dokonce během jedné generace vymanily z poddanské závislosti a zařadily se mezi šlechtu, nebylo překvapivě málo. Pavel MATLAS, *Z poddaného sirotka Jiříka Albrechta urozeným vladykou Zbudovským z Ebenberka. K sociální a geografické mobilitě a kariérním strategiím v Čechách v 1. polovině 17. století*, *Folia Historica Bohemica* 27, 2012, č. 2, s. 237–261.

Ve starší i současné literatuře se objevuje Landekův predikát ve formě „Traunštejnu“ („Traunsteini“) i „Traunštejna“ („Traunsteina“). On sám se v písemných pramenech podepisoval počeštěnou formou s „a“ na konci. Tento úzus dodržují i já.

9) K. WOITSCHOVÁ, „...což slušného a spravedlivého jest fedrovati...“, s. 154.

10) *Tamtéž*, s. 3.

11) *Tamtéž*, s. 29–30.

12) František RUTH, *Kronika královské Prahy a obcí sousedních. Díl III: Purkyňova ulice – Žofin*, Praha 1904, s. 1101. Je potenciálně možné, že v Praze vlastnil také jiné majetky.

Úřad při apelačním soudu nebyl jeho jediným úředním postem, neboť nejméně pro rok 1598 zastával také úřad císařského výběřčího posudného pro Chrudimský kraj.¹³⁾ Takzvané posudné bylo daní placenou z každého sudu piva uvařeného za účelem prodeje. Doložené ho máme již v 80. letech 15. století. Roku 1546 ho na čtyři roky povolili stavové Ferdinandovi I. na pivo určené na prodej a čepování. Od roku 1547 bylo pak zavedeno jako tak zvané věčné posudné. Zpočátku jmenoval jeho výběřčí panovník, od roku 1564 však přešla tato pravomoc do rukou stavů. Od 80. let téhož století je pak opět jmenoval panovník. Tito krajští výběřčí pobývali každé čtvrtletí jeden týden v krajském městě společně se dvěma přísaznými osobami z městské rady. Zde zapisovali údaje o dani a její výnos ukládali do truhly.¹⁴⁾ Jelikož se jednalo o funkci spojenou s výběrem financí, nestávali se výběřčími nespolehliví či úřadování neznalí lidé. Landekovo jmenování výběřčím posudného pro Chrudimský kraj tak bylo výrazem uznání jeho schopností a důvěryhodnosti.

Neznáme přesné datum Eustachova příchodu do Chrudimi, víme však, že se zde objevil nejpozději v průběhu roku 1590. Tento rok byl počátkem jeho cesty, kterou tato studie sleduje. Na opačném konci stojí rok 1606 a Eustachova smrt, před kterou si dotyčný mohl v klidu duše říci, že jeho životní pouť byla korunována úspěšnou úřední kariérou. Vzhledem ke svému společenskému postavení získal Eustach dobré úřední místo, avšak pražský úřední život a společenská prestiž spojená s touto pozicí nemusely být pomyslným vrcholem jeho života. Tím nejlepším krokem a úspěchem jeho života byl nespíš sňatek s chrudimskou vdovou Ludmilou Mydlářovou, k němuž mu předchozí kariéra zřejmě dopomohla.

Ve svazek manželský s Ludmilou Mydlářovou, vdovou po místním měšťanovi Matějovi Mydlářovi, zvaném „Bohatý“, vstoupil Eustachius Landek z Traunštejna roku 1590.¹⁵⁾ Matěj svou přezdívkou neobdržel bezdůvodně, za svého života totiž býval jedním z nejzámožnějších chrudimských měšťanů. V Chrudimi se také narodil a získal zde vzdělání. Po vyučení se mydlářskému a svíčnickému řemeslu se vydal na vandrovní cestu do zahraničí,

13) Státní okresní archiv Chrudim (dále SOKA Chrudim), archiv města Chrudim (dále AM Chrudim), inv. č. 374, kn. č. 166, fol. 322r. Liber contractuum viridis 1585–1640.

14) Otto PLACHT, *České daně 1517–1652*, Praha 1924, s. 25–26, 120–123; Miloslav WOLF, *Nástin správy české berně v době předbělohorské. Sněmy české od léta 1526 až po naši dobu XI. 2. část, sešit 1*, Praha 1941.

15) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 366, kn. č. 158, fol. 290r. Heuraths und Schänkungsurkundenbuch 1505–1595.

odkud se kolem poloviny 16. století vrátil do rodného města, aby zde začal provozovat mydlářskou živnost. Oženil se s Ludmilou, dcerou zámožného vysokomýtského měšťana Krocína. Tímto sňatkem získal nemalé věno. Ani jeho rodiče nepatřili mezi chudé obyvatele města, o finanční základ tedy Matěj na počátku svého ekonomicky aktivního života neměl rozhodně nouzi. Dařilo se mu nejen v řemesle, ale i v půjčování peněz, čímž nabyl nemalého jmění, které dále investoval především do nemovitostí. Jedním z pozůstatků jeho finančních investic je takzvaný slavný Mydlářovský dům nacházející se v dnešní Břetislavově ulici hned vedle centrálního chrudimského náměstí. Tento dům ještě za svého života podstoupil synovi Danielovi a se zbytkem rodiny se přestěhoval na předměstský dvůr, kde roku 1590 odešel na věčnost.¹⁶⁾

V roce smrti manžela se Ludmila opět provdala, a to za pana Eustacha Landeka z Traunštejna. Mohlo by se tak zdát, že ten si přišel jedním výhodným sňatkem celkem snadno ke značnému majetku, situace však tak jednoznačná nebyla. Podívejme se na celý „případ“ od začátku. Dříve, než však učiníme, si ještě dovolme drobnou vsuvku do posledních let života Matěje Mydláře. Jak bylo uvedeno výše, byl velice schopným a movitým mužem. Svůj nemalý majetek si částečně ukládal formou nákupů do nemovitostí a další část půjčoval. Byl tak schopný nejen své finance ochránit, ale také dále rozmnožovat. V Chrudimi díky tomu vlastnil několik nemovitostí, jednou z nich byl předměstský dvůr zvaný Klobásovský. Ten roku 1587 směnil s Danielem Kopanickým a jeho manželkou Anežkou za jejich mlýn zvaný Kopanický.¹⁷⁾ Ač byli manželé Kopaničtí „vedeni v držení“ řečeného dvora a obdrželi navíc peníze pokrývající rozdíl obou majetků,

16) Antonín RYBIČKA, *O starožitnostech a umělcích chrudimských*, Časopis Českého musea 22, 1848, s. 601–609. Jiří Hás ve své studii uvádí, že Ludmila byl rodem Soudková, aniž by uváděl zdroj svého zjištění. Jiří HÁS, *Rod Plesů Heřmanských ze Sloupna*, Heraldika a genealogie 25, 1992, č. 2, s. 124–125. Skutečnost, že byla Ludmila skutečně z rodu vysokomýtských Krocínů, dokládá její kšaft, ve kterém odkazuje 100 kop míšeňských „Daniële Krocína, měštěnána Vysokého Mýta, bratra mého“. SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 380, kn. č. 172, fol. 15r–16v. Liber testamentorum 1612–1760.

Podrobněji o Mydlářovském domě např. Ilona NĚMCOVÁ, *Architektura a historie Mydlářovského domu*, Chrudimské vlastivědné listy 7, 1998, č. 6, s. 8–9. Nebo ze starší literatury Antonín RYBIČKA, *Dům někdy Mydlářovský v Chrudimi*, Památky archaeologické a místopisné I., 1855, s. 68–70.

17) Čeněk FLORIÁN, *Topografie města Chrudimi II/1*, č. 86. Kopie strojopisu práce Vincence Floriána uložená v příruční knihovně Státního okresního archivu v Chrudimi. Originál se nachází v témže archivu ve fondu Florián Vincenc.

nebylo Matějovi umožněno se směněného mlýna ujmout. Vznikl tedy spor vedený mezi ním na straně jedné a manželi Kopanickými a především městskou radou s purkmistrem na straně druhé. Vzhledem ke skutečnosti, že městský soud byl pod vlivem městské rady, která byla jednou ze sporných stran, nemohl Matěj očekávat, a ani se nedočkal, rozhodnutí sporu ve svůj prospěch. Následně se tedy odvolal k soudu do Hradce (Králové), ale ani zde se nedočkal kýženého rozhodnutí. Proto se poté od nižší instance městského soudnictví v Hradci (Králové) odvolal ještě výše, a to k apelačnímu soudu v Praze, který začal celým případem zabývat.

Proces se nicméně táhl dlouhou dobu, kvůli čemuž nařídil skrze apelační soud císař Rudolf II. roku 1588, aby byl Matěj zapsán jako právoplatný držitel mlýna, neboť Kopaničtí se také stali majiteli směněného dvora a užívali vyplaceného závdavku. Tím sice nebyl zažehnán spor definitivně, ovšem obě strany získaly právo k užívání nemovitosti.¹⁸⁾ Purkmistr a rada

18) SOKA Chrudim. AM Chrudimi, inv. č. 90, kart. č. 3. Listina.; Národní archiv (dále NA), Apelační soud, inv. č. 123, kn. č. 33, fol. 7r–v. Kniha českých ortelů 1588–1589 (1590–1592).

Vincenc Florián uvádí, že důvodem, který stál za tím, že městská rada neumožnila Matějovi se mlýna ujmout, bylo to, že jej chtěla původně zakoupit sama. Č. FLORIAN, *Topografie města Chrudimi III/1*, č. 86. Prameny apelačního soudu dále hovoří o nějakých vzniklých škodách, které město požadovalo po Matějovi zaplatit, kvůli čemuž mu odmítlo směnu úředně potvrdit. Velkým problémem bylo, že proti Mydlářovi stála městská rada, která výkon soudnictví prováděla. Ani v případě soudu v Hradci Králové se nedočkal kýženého rozhodnutí, neboť soud se postavil na stranu města, kvůli čemuž se odvolal až k apelačnímu soudu. Odvolání muselo být podáno do čtrnácti dnů od vydání rozsudku a bylo spojeno s poplatkem zpravidla ve výši 2 kop grošů českých. Renáta RŮŽIČKOVÁ – Tereza SIGLOVÁ, *Apelační soud a odvolání proti rozhodnutím nižších soudů pardubického panství (Případy řešené v civilním soudním řízení v 16.–18. století)*, Sborník prací východočeských archivů 13, 2009, s. 28. Knihy městského soudu z tohoto období se bohužel v archivu města nedochovaly. O tomto sporu se nezmiňuje ani dochovaná městská kniha obsahující jiné dokumenty. Státní okresní archiv Hradec Králové, Archiv města Hradce Králové, inv. č. 307, kn. č. 18. Liber documentorum 1532–1757. Za tato sdělení tímto děkuji pracovníkům Státního okresního archivu Hradec Králové.

Tento spor bohužel nezmiňují ani chrudimské městské knihy. SOKA Chrudim. AM Chrudimi, inv. č. 385, kn. č. 177. Kniha rozsudků pro léta 1579 (1546)–1593.

Zmíněných 400 kop míšeňských závdavku měla být splátka dluhu manželů Kopanických, který na sebe Matěj převzal při směně majetků. Celkový dluh tvořil částku 440 kop. Rozdíl měl Matěj doplatit poté, co by se stal právoplatným držitelem. Vedle toho zaplatil na dorovnání hodnoty majetků přímo manželům Kopanickým ještě 180 kop míšeňských. Ilona NĚMCOVÁ, *Po stopách chrudimského měšťana Matěje Mydláře. Část 2*, Chrudimské vlastivědné listy 8, 1999, č. 2, s. 16.

města Chrudimi tak měli dle rozhodnutí apelačního soudu uznat proběhlou směnu, neboť Matěj Mydlář doložil, že vše provedl po právní stránce správně a manželé Kopaničtí podstoupili tuto směnu dobrovolně. Zároveň však Matěj nebo jeho potomci jako držitelé Kopanického mlýna byli povinni zaplatit městu vzniklé škody.¹⁹⁾ Po zapsání mlýna Matějovi a zaplacení pohledávky městu měla být následně věc definitivně uzavřena. Jak ale uvidíme dále, k zaplacení tohoto dluhu už za Matějova života nedošlo.

Tento spor se sice bezprostředně netýká osoby Eustacha Landeka, je ale důležitý pro pochopení dalších událostí. Nyní se tedy vraťme zpět do roku 1590, do doby úmrtí Matěje Mydláře a sňatku vdovy Ludmily s Eustachem. Jednoho červencového dne tohoto roku, ještě při vědomí, avšak ležící v těžké nemoci, k sobě povolal Matěj Mydlář tři chrudimské občany, aby jim předal svou poslední vůli, kterou měli předložit městské radě k přečtení a zapsání do městských knih. V ní sepsal následující poslední pořízení o svém statku.

Předně upozornil na to, že je mu císař dlužen 500 kop míšeňských, které půjčil „do mince na hory Cutny“, a že dalších 150 kop půjčil na jistou Hynkovu louku. Sám byl dlužen pouhých 40 kop. Veškerý svůj majetek, který měl, odkázal po své smrti manželce Ludmile s dětmi Annou, Matějem a Ludmilou na rovný díl. Kdyby některé z dětí zemřelo, měla jeho část dědictví připadnout žijícím dědicům. Manželku určil jako opatrovatelku dětí i statku, ve kterém s nimi měla žít. V případě, že by se vdala, měl jí navíc připadnout dvůr ve Vysokém Mýtě, který Matěj vlastnil. Vázly na něm však nedoplatky, které by si musela Ludmila sama uhradit. Nezletilému synu Matějovi odkázal otec 500 kop míšeňských a dvůr a mlýn, o který vedl v době sepsání kšaftu stále soud a kterého se měl ujmout v době zletilosti. Nejstarší syn Daniel získal od otce již dříve dům, k němuž měl obdržet ještě 100 kop míšeňských v hotovosti a 150 kopovou jistotu (pohledávku) na louku.

Vnučce Kateřině, dceři zemřelé dcery Doroty a jejího manžela Jana Němce, odkázal 600 kop míšeňských, které jí měly být splaceny po 50 kópách ročně a ze kterých již část obdržela. Dále měla vnučce zůstat výbava a peníze, které Janovi vydal Matěj po dceřině smrti. Vnuku Janovi, synu

19) NA, Apelační soud, inv. č. 123, kn. č. 33, fol. 7r–v. a inv. č. 124, kn. č. 34, fol. 85r–v. Kniha českých ortelů 1590–1593 (I., II.). Zápis nespecifikuje, o jaké škody se jednalo. Jelikož byl Matěj Mydlář častým účastníkem sporů, lze předpokládat, že se jednalo o soudní výlohy v rámci tohoto či jiných soudních jednání. I. NĚMCOVÁ, *Po stopách chrudimského měšťana Matěje Mydláře. Část 2*, s. 15–16.

Doroty Vaňurky, zanechal 100 kop míšeňských. K záduší kostela svatého Michaela pak nechal položit 10 kop míšeňských. Poručníky majetku určil dva příbuzné, syna Daniela Mydláře a zetě Jana Němce, a Jana Aujezdského s Janem Kukalem. Za jejich práci se správou majetku jim pak odkázal každému po 30 kopách míšeňských v hotovosti.²⁰⁾

Tento kšaft vepsaný do městských knih roku 1590 je označen datací „*f[eria] 2 p[os]t [M. J.] Husi*“ (9. července),²¹⁾ zatímco ke sňatku Eustacha Landeka a Ludmily Mydlářové došlo „*v úterý po památce sv. Alžběty*“ (20. listopadu).²²⁾ Rozdíl mezi smrtí Daniela Mydláře a sňatkem vdovy tedy činil necelé čtyři a půl měsíce. Již krátce po Matějově smrti, když měla být naplněna jeho poslední vůle, vyvstaly v rodině spory. Jeho nejstarší syn Daniel Mydlář podal společně se svým švagrem Janem Němcem, který tak učinil na místě nezletilé dcery Kateřiny, proti tomuto kšaftu odpor.²³⁾ Tím započala série sporů a soudů, která se dostala až před pražský apelační soud (tam už se nicméně dostal také spor Matěje Mydláře o Kopanický mlýn), a k jejímu definitivnímu uzavření došlo až na začátku 17. století.

Napadení znění kšaftu Danielelem Mydlářem a Janem Němcem bylo uznáno za oprávněné a došlo k jeho „revizi“, avšak s tím, že nebyla narušena platnost všech ostatních ustanovení. Změnou pouze bylo, že Jan Němec si pro svou dceru vymohl celkovou částku ve výši 600 kop míšeňských, která jí (jemu) měla být splácena ročně po 50 kopách. Matějův syn Daniel měl obdržet dědictví ve formě domu, který již držel, jistinu na louku v hodnotě 150 kop a za práci na otcovském statku mu mělo být vyplaceno 200 kop.²⁴⁾

20) O následném sporu, který kolem dědictví vznikl, se zmiňuje také starší regionální literatura, z té novější uvedme článek Ilony Němcové: Ilona NĚMCOVÁ, *Po stopách chrudimského měšťana Matěje Mydláře. 3. část*, Chrudimské vlastivědné listy 8, 1999, č. 3, s. 12–14 a především nejdetailnější popis sporu viz Tomáš MALÝ, „...*nechtěje tomu, aby jací soudové a nevole po mé smrti byly...*“ (*Dědická praxe a pozůstalostní konflikty v rané novověké Chrudimi*), Chrudimský vlastivědný sborník 8, 2004, s. 82–89. V obecnější rovině je dále zajímavá autorova studie o testamentární praxi: Tomáš MALÝ, *Kterak „Starochrudimští“ na smrtelném loži kšeftovali. Testamentární praxe v raněnovověké Chrudimi. Památce Čeňka Floriána*, Sborník prací východočeských archivů 10, 2005, s. 13–36.

SOkA Chrudim, inv. č. 367, kn. č. 159, fol. 273r–274r. Liber testamentorum 1505–1614. Zároveň Danielovi otec odpustil nedoplatek za Mydlářovský dům.

21) SOkA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 367, kn. č. 159, fol. 273r–274r.

22) Tamtéž, inv. č. 366, kn. č. 158, fol. 290r.

23) Tamtéž, inv. č. 367, kn. č. 159, fol. 274v–275r.

24) Tamtéž. Jan Němec získal pro svou dceru stejnou částku, jaká jí byla odkázána kšaftem, avšak dle poslední vůle již dostala část vyplacenou, neměla

Tím byla napravena újma těchto dědiců, nicméně objevil se ještě jiný problém. Výše byl krátce popsán spor, který vedl Matěj Mydlář s manželi Kopanickými, a především městským představenstvem, o Kopanický mlýn. K jeho zdárnému a definitivnímu vyřešení za jeho života sice nedošlo, avšak Rudolf II. nařídil roku 1588 skrze apelační soud mlýn Mydlářovi vydat. Krátce po jeho smrti ovšem vyvstal problém nanovo, neboť městské představenstvo do mlýna neoprávněně poslalo své zřízence, ihned jej sekvestrovalo (uvedlo pod nucenou správu) a odmítlo do něj dědice vpustit. Pozůstalá vdova společně se sirotčími poručníky Danielem Mydlářem a Janem Němcem tedy následně zaslali suppliku císaři a radům nad apelacemi s prosbou o pomoc, aby bylo vydáno nařízení, dle kterého jim měl být mlýn navrácen. V úvodu své prosby neopomněli připomenout předchozí příkoří, které se jim ze strany purkmistra a pánů radních dostalo ohledně tohoto mlýna. Zároveň připomněli, že císař nařídil zesnulého Matěje Mydláře v držení mlýna uvést a že tedy došlo k porušení předchozího rozhodnutí, a především že tak město učinilo dříve, než byl v celé záležitosti vydán závěrečný rozsudek. Důvodem tohoto rychlého zásahu ze strany města byla snaha vymoci svou spravedlnost, kterou mu byl Matěj Mydlář dlužen.²⁵⁾

Z Prahy se trojici stěžovatelů a městskému představenstvu dostalo odpovědi, že případ nebyl apelačním soudem dosud uzavřen a vydán rozsudek, pročež mělo město ihned postoupit mlýn dědicům, a to bez jakéhokoliv umenšení. V dalších záležitostech byli vyzváni k vyčkání na uzavření případu.²⁶⁾

Tím jsme tedy odhalili nejméně dvě roviny sporů – spor v rámci Mydlářovské rodiny o výši jednotlivých dědických podílů a spor celé rodiny a poručníků s městem. Situace byla ovšem ještě o něco komplikovanější. Vzhledem k tomu, že se Ludmila provdala za Eustacha Landeka, objevila se nutnost oddělit striktně díl jejího dědictví od sirotčích podílů. K tomu

tak obdržet celých 600 kop. Dle nového rozhodnutí měla nehledě na starší obdržené peníze získat celých 600 kop.

25) Tamtéž, inv. č. 90, kart. č. 3.

26) Tamtéž, inv. č. 91, kart. č. 3. Listina. Několik let táhnoucí se spory o prodeje nemovitostí nebyly zcela výjimečné. Trochu jinými okolnostmi a důvody prodeje byl obklopen spor dvou poddaných v městečku Bohdanči nedaleko Pardubic. I když nemůžeme mluvit o stejných okolnostech a navíc ještě mluvíme o poddaných, pro srovnání je důležité, že tento spor prošel všemi soudními instancemi a skončil také před apelačním soudem a k jeho uzavření došlo až po deseti letech (1584–1594). Tereza SIGLOVÁ, *Spór dlužníka Jiříka Rožce z Bohdanče a Mikuláše Haltýřníka o platnost prodeje usedlosti (1584–1594)*, *Východočeský sborník historický* 21, 2012, s. 97–116.

došlo poměrně pozdě, až v květnu roku 1591. Tedy více než půl roku po jejím sňatku s Landekem. Do této záležitosti byli opět zapojeni apelační úředníci a v jejím rámci již nevystupuje přímo sama Ludmila, ale na jejím místě již „*slovutný pán*“ Eustachius Landek z Traunštejna a na straně druhé poručníci Mydlář, Němec, Aujezdský a Kukal. Dle dohodnutého majetkového oddělení měla Ludmila (s Eustachem) obdržet čtvrtinu dědictví vyjma dvora při Vysokém Mýtě,²⁷⁾ který jí měl podle Mydlářovy závěti připadnout automaticky.²⁸⁾

Tento podíl byl odhadnut na částku přesahující 2 200 kop míšeňských grošů. Prvních 500 kop měla Ludmila obdržet v hotovosti a dalších 500 kop tvořila odhadní cena vinice v Kutné Hoře, která jí měla připadnout. V této souvislosti je důležité připomenout si, že finanční částku v téže výši byl Mydlářovi dlužen v Kutné Hoře císař. Zřejmě se tak jednalo o stejné finance, jen navracené formou pozemku. Posledním majetkem, který měla Ludmila obdržet téhož roku, bylo pět dobrých krav ze dvora. Zbytek jejího podílu tvořilo 1 200 kop, které jí měli poručníci od roku 1592 splácet po 100 kopách ročně. Smlouva obsahovala také klasickou pojišťovací klauzuli, že pokud by poručníci přestali splácet, měla Ludmila právo se opět nemovitého majetku ujmout. A to do té doby, dokud by nebyly obnoveny splátky a doplacený způsobené škody. Tím došlo k další úpravě Matějovy poslední vůle, avšak stejně jako v případě smlouvy z roku 1590 bylo i tentokrát upozorněno, že se původní platnost kšaftu neruší, pouze se doplňuje. Touto písemnou dohodou se Ludmila zároveň zavázala, že po splnění dohodnutých závazků bude definitivně oddělena od zbylého sirotčího majetku a nebude již nic navíc požadovat.²⁹⁾

Tím bychom mohli nabýt dojmu, že se celá situace uklidnila a spory vymizely, pravda byla však poněkud složitější. Apelační soud sice upokojil situaci kolem Kopanického mlýna, dědických podílů i majetkového oddělení Ludmily od zbytku Mydlářovského majetku, problémy v rodině ovšem

27) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 367, kn. č. 159, fol. 276r.

28) O tomto dvoru se mi bohužel nepodařilo dohledat nic více, neboť fond Archiv města Vysoké Mýto, uložený ve Státním okresním archivu v Ústí nad Orlicí, není zpracovaný, a tudíž je nepřístupný. Práce pojednávající o šlechtických držitelích ve Vysokém Mýtě Landeka bohužel neuvádí. Josef SMOLÍK, *Šlechtické rodiny usedlé ve Vysokém Mýtě* od r. 1430–1660, Památky 9, 1873, s. 381–398, 509–524. Tento dvůr byl zřejmě součástí Ludmilina věna, neboť z Vysokého Mýta původem pocházela. Tomáš Malý uvádí, že dvůr zdědil Daniel po Ludmilinu otci. T. Malý, „...*nechtěje tomu, aby jací soudové a nevole po mé smrti byly...*“, s. 99.

29) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 367, kn. č. 159, fol. 276r.

neustaly. Po smrti Jana Němce se rozhořely spory také mezi samotnými poručníky, neboť Daniel Mydlář obvinil Jana Aujezdského a Jana Kukala z nedostatečné péče o sirotčí majetek. Ti na Danielovo nařčení reagovali obviněním, dle kterého se sám o majetek staral nevhodně a dokonce si z něho neoprávněně bral. K obvinění proti Danielovi se následně připojila také Ludmila. Ta si vedle nevhodné správy sirotčího majetku stěžovala také na Danielovo chování a jeho snahu mít u sebe za každou cenu jejího syna Matěje (hlavního dědice). Daniel naopak tvrdil, že mu byl Matěj právem svěřen a on se o něj řádně staral. Následně ho však od něho Ludmila odloudila a odvezla jej s sebou.³⁰⁾

Jak je z výše uvedeného patrné, mezi Landekovými a poručníky (především Danielem) panovalo silné napětí. Vzhledem k tomu není nijak překvapivé, že se manželé rozhodli vzít otěže poručnictví do svých rukou. Napsali tedy dopis s žádostí do Prahy, na jehož základě jim císař vyhověl a roku 1592 je jmenoval novými správci sirotčího majetku. To se pochopitelně nelíbilo nahrazeným poručníkům, kvůli čemuž se rozjela další série soudních sporů, zasílání žádostí a obvinění k apelačnímu soudu a císaři. Ten byl však v této záležitosti neoblomný a na svém rozhodnutí, že Eustach a Ludmila budou dobrými poručníky, trval. Svou v pořadí třetí odpověď v této záležitosti potvrdil své předchozí nařízení a připomněl, že tak učinil z dobré vůle a s podmínkou, že nedojde ke krácení práv a majetku sirotků. Zároveň nařídil Danielovi Mydlářovi provést inventarizaci statku a předat jej Eustachovi a Ludmile. Vzhledem k několikerým stížnostem a prosbám pak svůj list uzavřel důrazným příkazem, aby již nadále nebyl v této záležitosti obtěžován.³¹⁾ Přesto musel své rozhodnutí potvrdit ještě roku 1593.³²⁾

Poté, co z Prahy přišel list, že císař Rudolf II. potvrzuje manžele jako nové poručníky nezletilých Mydlářových dětí, nezbylo těm bývalým, než jim definitivně předat spravovaný majetek se všemi právy, ale i závazky. K oficiálnímu předání majetku došlo ve druhé polovině dubna roku 1593 a bylo rozděleno do dvou dnů.

První den přišel Eustach Landek v doprovodu městských úředníků Jana Píseckého, Daniela Vobořila a Jiřka Boleslavského na Mydlářovský dvůr, kde jej čekal Daniel Mydlář s předstoupenou čeledí a šafářem. Ten vystoupil a oznámil, že kromě něho se na statku nachází ještě deset osob v čelední

30) T. MALÝ, „...nechtěje tomu, aby jací soudové a nevole po mé smrti byly...“, s. 84–85.

31) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 91 a 92, kart. č. Listiny.

32) NA, Apelační soud, inv. č. 125, kn. č. 25, fol. 4r. Kniha českých ortelů 1593–1595 (1596–1597).

službě. Tito všichni přislíbili Landekovi poslušnost a na znamení potvrzení svého slibu si s ním podali ruce. Poté byl novému správci představen statkový inventář. Následně předal Daniel Mydlář novému správci klíče od statku. Druhý den dorazil Eustach s radními Janem Píseckým a Jiřikem Boleslavským do Kopanického mlýna, kde je již očekával Daniel Mydlář, který ihned po jejich příchodu podal zprávu o příslušejícím inventáři a také o jednom nájemníkovi – Bartoloměji Skalickém.

Následně vyjmenoval dluhy, které byly na tento majetek vázány. Jednalo se o dluh 250 kop míšeňských pod úrokem u Lorence Kadanského. Tuto částku si poručníci půjčili na svatého Havla roku 1592 a do svatého Jiří roku 1593 (nebo nejpozději dvě neděle poté) ji měli splatit. Téhož dne si půjčili dalších 250 kop míšeňských od Doroty Čáslavské z Chotěboře. Opět se jednalo o finance půjčené na úrok, tentokrát splatné do svatého Havla (nebo nejpozději dvou neděl poté) roku 1593. Dále předávací zápis obsahuje doklady o dalších dluzích na platech zadržovaných městu (30 kop míšeňských), kováři a koláři. Vedle toho je tu opět potvrzeno, že dědicům náleží to, co jim bylo odkázáno kšaftem či dodatečně přisouzeno. Tak se Eustach Landek s manželkou Ludmilou ujali sirotčího majetku a do zletilosti dětí se stali jeho správci, přičemž poručníky byli jmenováni již předchozího roku.³³⁾

Ani tím však kolotoč sporů neustal. Císař sice roku 1592 a poté ještě roku 1593 dal jasně najevo, že své rozhodnutí měnit nehodlá, tedy že Eustach s Ludmilou zůstanou novými poručníky sirotků a ti staří mají předat sirotčí majetek, avšak tím se majetkové záležitosti stále nevyřešily. Mezi polovinou léta 1593 až začátkem roku 1596 pokračovaly spory uvnitř rodiny o velké dědictví, obzvláště o poručnické kroky.³⁴⁾ V uvedeném mezidobí totiž zemřeli nezletilí sourozenci Ludmila a Matěj, kteří svou poslední vůlí odkázali svůj majetek (dvůr a mlýn) matce a otčímovi Eustachovi.³⁵⁾ Než ovšem zemřeli, obrátil se ještě jednou Eustach na císaře s prosbou. Ve svém nedatovaném listu mu vypisoval, jak na něho císař „uvalil“ s manželkou poručnictví, které dle jeho slov vykonávali svědomitě a ku prospěchu sirotků. Neopomněl připomenout již dlouhou dobu táhnoucí se spory, ve kterých s Ludmilou hodně zkusili a trpěli pod jejich tlakem.

Uváděl, že nemohl nadále nečinně přihlížet, jaké křivdy byly na těchto pozůstalých dětech páhány a že staří poručníci mezi sebou učinili smlouvu

33) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 373, kn. č. 165, f. 151r. Liber memorabilium 1579–1662.

34) NA, Apelační soud, inv. č. 125, kn. č. 25, fol. 142r.

35) Č. FLORIÁN, *Topografie města Chrudimi II/1*, č. 86.

k jejich škodě. Díky jeho zásahu, velké píli a vynaloženým financím se mu však podařilo tuto smlouvu, umenšující sirotčí majetek, zrušit. Tím narážel na roku 1590 sepsaný odpor kšaftu Daniela Mydláře a následnou zaknihovanou úpravu: „...*beze všeho uvážení a proti všemu rozumu odporu kšaftu téhož ne[božtíka] Matěje Mydláře před mnoha lety na jich vlastní žádost stvrzenému a do kněh městských vloženému učiniti jsou měli, což všem dobrým a poctivým lidem, kterýž toliko právům rozumějí s velikým podivením jest.*“ Že se vztahy s těmito osobami nacházely na bodu mrazu, dokazuje také Landekovo emoční hodnocení jejich povah: „...*Daniel Mydlář, Jan Kukul a Jan Aujezdský jsouce chytráci zastaralý a všelijakých ouskoků právních dobře povědomí...*“ Jelikož se jednalo o osoby těsně spjaté s chrudimským městským prostředím, a tím tedy také s městskou správou a právem, bylo pro Landeka obtížné s nimi „bojovat“. Dokonce v listu výslovně uváděl, že mu tyto osoby zabránily ve městě získat dobré právníky, kvůli čemuž byl nucen sjednat si přespolečného. Z tohoto důvodu zaslal císaři tento list s prosbou o přidělení prokurátora Duchoslava Tugrina, toho času berníka kraje Chrudimského, neboť se obával, aby sirotci nepřišli „...*k nějaké hrozně a veliké škodě.*“³⁶⁾ Císař Landekově žádosti vyhověl a v červnu roku 1596 zaslal purkmistru a městské radě Chrudimi nařízení, dle kterého měli přidělit Landekovi prokurátora, o kterého prosil.³⁷⁾ Jelikož nedošlo k rychlému vyřízení jeho rozkazu, přišel z Prahy do Chrudimi do měsíce další list, který znovu přikazoval Tugrinovo jmenování Landekovým právním zástupcem.³⁸⁾ Duchoslav Tugrin, nebo také Tugurinus, byl čáslavským rodákem, absolventem pražské univerzity, rektorem chrudimské školy a také písařem v tomto městě. Pro svůj právní rozhled byl také zvolen konšelem a při některých příležitostech dokonce město zastupoval.³⁹⁾

Pokud tedy zrekapitulujeme stav, v roce 1596 byli manželé držitelé nejen svého majetku, ale získali do své dědičné držby také dvůr a mlýn po zesnulých dětech Matějovi a Ludmile. Tím by mohly být spory zdánlivě vyřešeny, avšak opak byl pravdou. Ještě za života sirotek po převzetí poručnické správy byl Eustach nespokojen s dluhy, které na majetku zanechali staří poručníci, a tak se z nich snažil tento majetek vyvázat. Staří poručníci však pochopitelně tvrdili, že bylo nezbytné si tyto finance půjčit a že oni nejsou povinni je splácet, neboť plynuly do majetku, který nyní

36) SOkA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 93, kart. č. 3. Listina.

37) Tamtéž, inv. č. 94, kart. č. 3. Listina.

38) Tamtéž, inv. č. 95, kart. č. 3. Listina.

39) Heslo Tugurinus Duchoslav, *Ottův slovník*, sv. XXV, Praha 1906, s. 846.

držel Eustach s Ludmilou⁴⁰⁾ Paralelně s tím se objevil odpor Anny, dcery zesnulého Matěje Mydláře, která byla v době smrti otce nezletilou, avšak v této době již byla provdána, a to za chrudimského měšťana Samuela Kuchyňku. Jelikož ve svém kšaftu Matěj starší uváděl, že v případě smrti jednoho z dědiců má přejít jeho díl mezi další dědice a Ludmila s Matějem mladším odkázali svůj majetek matce a otčímovi, byla Anna pochopitelně nespokojena. Z toho důvodu toto dědické řízení napadla a nakonec svého také docílila.⁴¹⁾

Mezi léty 1596 až 1602 tedy pokračovaly spory mezi manželi a bývalými poručníky⁴²⁾ a zároveň započaly neshody mezi nimi a Annou Kuchyňkovou, rozenou Mydlářovou, o majetek zesnulých sourozenců.⁴³⁾ Nejprve tedy ke sporu chronologicky staršímu, avšak definitivně uzavřenému později. Roku 1602 došlo po vleklých sporech k uzavření dohody mezi Landekovými a Danielem Mydlářem, v rámci které na sebe Eustach s Ludmilou převzali pod tlakem věřitelů dluh ve výši 500 kop míšeňských i s úroky. Jednalo se o závazek pocházející z doby správy sirotčího majetku starými poručníky. Vedle toho se manželé zavázali zaplatit Danielovi Mydlářovi celkem 300 kop míšeňských. Prvních 50 kop měli splatit roku 1602, dalších 50 kop roku 1603 a zbytek měli doplácet po 20 kopách ročně. V neposlední řadě si oba muži odпустили vzájemné napadání a oficiálně se udobrili.⁴⁴⁾

Krátce po uzavření této dohody bylo tedy na místě vyřešit splácení oněch přejetých dluhů, proto se Eustach obrátil na rodinu Kadanských z Chotěboře. V tomto případě se jednalo o dluh ve výši 250 kop míšeňských u Václava Kadanského a jeho švagrové Doroty Kadanské. Závazek pocházel z roku 1592, kdy si tuto částku na úrok půjčili poručníci od Lorence Kadanského. Původně měla být splacena již roku 1593, avšak v témže roce přejali majetek, na který byla tato pohledávka vázána, Eustach s Ludmilou, kteří projevovali pochybnosti o nutnosti jejího vzniku a také o tom, kdo je povinen ji splácet. Po zhruba deseti letech se tak dočkali dědici Lorence Kadanského jeho splacení. Na řadu přímluv dokonce odпустили manželům veškeré dosavadní úroky, a ti tak byli povinni zaplatit do svatého Jiří téhož roku 50 kop Dorotě Kadanské a zbylých 200 kop, navýšených o úrok plynoucí od této doby do svatého Jiří roku 1604 (nebo nejspozději do dvou

40) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 373, kn. č. 165, fol. 277v.

41) Tamtéž, inv. č. 374, kn. č. 166, fol. 322v.

42) NA, Apelační soud, inv. č. 126, kn. č. 38, fol. 20v. Kniha českých ortelů 1598; Tamtéž, inv. č. 126, kn. č. 39, fol. 57r. Kniha českých ortelů 1599 (1600).

43) Tamtéž, inv. č. 126, kn. č. 39, fol. 44v.

44) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 373, kn. č. 165, fol. 277v.

neděl), Václavovi Kadanskému nebo jinému z dědiců, který bude držitelem zápisu. Za včasné splacení se zaručili vším svým majetkem.⁴⁵⁾ Podobně jim na základě přímluv odpustili dlužné úroky také manželé Martin a Dorota Bolendovi z Chotěboře. I počátek jejich pohledávky se datoval k půjčce uskutečněné roku 1592, tehdy ještě Dorotou Čáslavskou, po které manželé zápis na tento dluh převzali. Pohledávku ve stejné výši 250 kop míšeňských se Eustach s Ludmilou zavázali zaplatit včetně úroku běžícího od uzavření této dohody do svatého Jiří roku 1604 (nebo nejpozději do dvou neděl poté).⁴⁶⁾

Skutečnost, že v případě obou pohledávek byly Landekovým odpuštěny úroky, je poměrně zajímavá. Bohužel k tomu nevíme více, než že se tak stalo na prosbu samotných manželů a přímluvu dalších dobrých lidí. Obě uvedené půjčky uzavřeli poručníci, u kterých nelze vyloučit přátelské vztahy s těmito osobami. Na jejich přímluvu (případně konkrétně Daniela Mydláře) tak mohli upustit od starých úroků, aby bylo docíleno snazší dohody s Landekem o převzetí dluhu, a tím jeho splacení. Naopak nelze vyloučit ani možnost, že odpuštěním starých úroků věřitelé doufali v případnou Landekovu úřední pomoc, pokud by ji potřebovali.

O něco dříve, roku 1600, se manželé dohodli také s Annou Kuchyňkovou, již společně s jejím mužem postoupili dvůr, který koupili roku 1598 od Jana Jirušky, vyjma jednoho pole. Učinili tak v rámci definitivního majetkového vyrovnání. Jeho obsahem bylo předání dvoru se vším, co na něm bylo doposud zapláceno (jen první splátka činila 600 kop míšeňských), a také převzetí na něm vázaných dluhů ve výši 200 kop u Samuela France a 100 kop obci.⁴⁷⁾ Rokem 1602 se tak definitivně uzavřely majetkové spory jedné z nejbohatších chrudimských rodin své doby, které započaly již roku 1590 po smrti Matěje Mydláře.

Eustachovy vlastní nákupy nemovitostí v Chrudimi

Paralelně se spory vedenými o mydlářovský majetek zakupoval Eustach Landek v Chrudimi také vlastní nemovitosti. Mezi svým příchodem do města a rokem 1592, kdy takovou první nemovitost získal, pobýval se svou rodinou zřejmě na sirotčím dvoře. Jako přirozený domov by se pochopitelně vedle dvora nabízel také Kopanický mlýn, avšak k oficiálnímu předání Landekovým došlo až roku 1593, a jak víme, vztahy obou stran

45) Tamtéž, fol. 275v.

46) Tamtéž, fol. 276v.

47) Tamtéž, inv. č. 374, kn. č. 166, fol. 322v.

nebyly zrovna kladné. Že rodina zůstávala zřejmě na Mydlářovském dvoře, dokládá jeden z Landekových listů do Prahy z roku 1592, kde se uvádí, že Ludmila s dětmi na dvoře pobývá.⁴⁸⁾

Téhož roku zakoupil Eustach společně s manželkou dům od Jakuba Fortného za hotových 65 kop míšeňských.⁴⁹⁾ Trhový zápis bohužel nespecifikuje polohu domu, vzhledem k nízké částce však lze předpokládat, že se jednalo spíše o předměstský dům, než o dům položený ve vnitřním městě. Malá hodnota domu nás také odvádí od toho, že důvodem jeho nákupu bylo uložení financí. Podnětem k jeho zisku tedy muselo být něco jiného. Vzhledem k neutěšené situaci na dvoře, kde Ludmila s dětmi pobývala, se mohli manželé rozhodnout zajistit rodině přechodné bydliště do doby, než dojde k definitivnímu předání majetku. Daniel totiž na dvůr opakovaně docházel, choval se neurvale, rozkazoval čeledi a hrubě nadával. Z těchto důvodů se Landek o bezpečí své ženy a sirotek obával, o čemž se zmiňoval ve svém listu císaři.⁵⁰⁾

Rok nato získali manželé do své správy mlýn a dvůr, které se později staly po smrti sirotek jejich dědičnými majetky. Zhruba pět let poté, roku 1598, oba společně zakoupili předměstský dvůr od Jana Jirušky za 1 488 kop míšeňských. Okamžitě složili závdavek ve výši 300 kop a dalších 300 kop se zavázali zaplatit do tří neděl. To byly veškeré peníze, které od nich Jan Jiruška přijal, neboť dalších 106 kop jeho dluhu u obce na sebe Eustach přejal. Zároveň se zavázal zaplatit jeho dluh ve výši 180 kop u Petra Zídka z Topolu a dalších 217 kop u chrudimského měšťana a člena jedné z nejvýznamnějších chrudimských rodin Samuela France z Liblic. K tomu se manželé zavázali přejmout na sebe splácení dalších 385 kop po 45 kopách ročně.⁵¹⁾ Složením závdavku a převzetím dluhů se tak stali Eustach a Ludmila plnoprávními držiteli dvoru. Dodatečně si pak ještě za částku 100 kop zpět ke dvoru vyplatili zastavenou louku.⁵²⁾ Dluh Samue-

48) T. MALÝ, „...nechtěje tomu, aby jací soudové a nevole po mé smrti byly...“, s. 87.

49) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 374, kn. č. 166, fol. 168r.

50) T. MALÝ, „...nechtěje tomu, aby jací soudové a nevole po mé smrti byly...“, s. 87.

51) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 374, kn. č. 166, fol. 322r.

52) Tamtéž. Následně se však ještě ozvali další věřitelé. Jednalo se o městského písaře Jana Vodňanského, uplatňujícího 5 kop, Víta Červenku požadujícího 9 kop a 15 grošů „od díla kovářského“, dluh u hamerníka Jiříka Holuba ve výši 15 kop, téměř 10 kop nedoplatených k záduší, dluh Janovi Aujezdskému ve výši 8 kpm, které zaplatil jako závdavek za Jirušku, když ten kupoval Číhařovský dům a nakonec také dluh 30 kop u Jana Zimy. Následně

lovi Francovi „na úrok obyčejný“ doplatil Eustach až roku 1600, kdy jej Franc předal svému zeti Tomášovi Lvíkovi a jeho manželce a své dceři Salomeně.⁵³⁾

Už roku 1600 Eustach s Ludmilou tento dvůr s pozemky, až na jeden díl role, „prodali“ manželům Kuchyňkovým. Nejednalo se o prodej jako takový, ale o výsledek majetkového vyrovnání v Mydlářovské rodině popsaný výše.⁵⁴⁾ Krátce před tím, roku 1599, došlo ke směně části pozemku náležejícího k tomuto dvoru. Toho léta ponechal dědičně Landekův soused jménem Pospíšil Eustachovi část své zahrady, aby ten měl lepší příjezd do svého nově zakoupeného dvora. Zároveň si Eustach vymohl právo ohradit pozemek (cestu) z obou stran zdi a zastřešit krovem. Výměnou za to postoupil Pospíšilovi kus místa od chmelnice za okny téhož dvora a právo zapustit do jeho zdi podél cesty maštale či chlěvy, a kdyby chtěl, také na ni napojit střechu.⁵⁵⁾ Poslední majetkovou transakci svého života v Chrudimi učinil Eustach Landek roku 1605, kdy zakoupil kus louky od Hynka Anděla z Ronovce za 120 kop míšeňských v hotovosti.⁵⁶⁾

Eustachovy kariérní a ekonomické úspěchy, sociální vztahy

Když dne 19. srpna roku 1585 skládal Eustach Landek úřední slib jako nový kancelista při pražském apelačním soudu, čekalo ho ještě téměř třicet let života. V této době ještě netušil, že mu jeho kontakty za pár let dopomohou získat poměrně značný majetek v jednom východočeském a Praze zhruba sto kilometrů vzdáleném královském městě – Chrudimi.

Z tohoto hlediska jsou pro nás důležitá dvě období, z nichž prvním je přelom let 1587 a 1588. Jako jednomu z kancelistů a navíc ještě písaři při apelačním soudu prošel v této době Eustachovými rukama spis týkající se sporu jistého chrudimského měšťana Mydláře s tamější městskou radou a purkmistrem. Na straně druhé stojí rok 1590, ve kterém se Eustach objevil v Chrudimi a dokonce oženil s Ludmilou, vdovou po témže muži. Pro neexistenci bližších důkazů bychom spekulovali, pokud bychom se snažili (re)konstruovat Eustachovy úmysly, proto ještě jednou shrňme fakta.

se Jiruška ještě sám přiznal k dalším dluhům. Tyto původně nepřiznané dluhy byly z většinové části uhrazeny ze závdavku náležejícímu Jiruškovi.

53) Tamtéž, inv. č. 373, kn. č. 165, fol. 180r.

54) Tamtéž, inv. č. 374, kn. č. 166, fol. 322r.

55) Tamtéž, inv. č. 373, kn. č. 165, fol. 225r.

56) Tamtéž, inv. č. 374, kn. č. 166, fol. 267v. Jednalo se o roli ležící nad slatiňanským rybníkem z delší strany hráze podél strouhy.

Na přelomu let 1587 až 1588 se Eustach Landek dozvídá o sporu Matěje Mydláře v Chrudimi a získává tak povšechný přehled o majetku tohoto muže.⁵⁷⁾ Dne 9. července roku 1590 dochází k zaknihování Mydlářovy poslední vůle a následně k jeho smrti.⁵⁸⁾ Toho využije městská rada, která zabírá mlýn a znemožňuje dědicům jeho převzetí.⁵⁹⁾ Kvůli tomu zasílá dne 12. června Ludmila s poručníky suplikaci do Prahy s prosbou o vyřešení situace.⁶⁰⁾ Paralelně s řešením sporu s městem dochází díky tlaku poručníků k úpravě Mydlářova kšaftu.⁶¹⁾ Již 21. července je v Praze vyhotovena odpověď, o které musel mít Landek taktéž povědomí, a je zaslána do Chrudimi. Jedná se o nařízení, dle kterého má městská rada okamžitě navrátit mlýn dědicům.⁶²⁾ Necelé čtyři a půl měsíce po Matějově smrti, o které byly v Praze informováni díky pokračujícímu sporu o Kopanický mlýn, se Eustach Landek žení s Ludmilou Mydlářovou a společně s ní získává majetek v hodnotě přesahující 2 200 kop míšeňských, dvůr u Vysokého Mýta⁶³⁾ a potenciální možnost stát se poručníkem dalšího a ještě mnohem většího majetku. Tolik listinami podložená historická fakta.

Bohužel nevíme, kdy poprvé a za jakých okolností přišli Ludmila s Eustachem do kontaktu, ani kdy Eustach poprvé přijel do Chrudimi. Nebudeme tak snad daleko od pravdy, pokud vezmeme v úvahu, že tento sňatek mohl být sňatkem „z rozumu“. Na jedné straně tak máme erbovního měšťana a pražského úředníka s významnými kontakty a právním povědomím a na straně druhé bohatou vdovu nacházející se pod tlakem poručníků a snah „urvat“ z dědictví jejího manžela co nejvíce.

To, že byl Eustach Landek člověkem s důležitými kontakty a slušným právním rozhledem, dokazují jeho listy adresované císaři Rudolfovi II. i záznamy úředních knih. Tuto právní obratnost dokládá například zápis chrudimských městských trhových knih pojednávající o směně pozemků mezi ním a sousedem Pospíšilem na sklonku století. Pokud si nenechal Landek tento zápis vyhotovit od nějakého právníka, je důkazem jeho preciznosti, neboť se na první pohled odlišuje od řady běžných trhových zápisů. Zápis je psán v první osobě, tak jak jej Landek předal městskému písaři k zaknihování. Užívá v něm stylistických obrátů, uvádí, že rozměry

57) Tamtéž, inv. č. 90, kart. č. 3.

58) Tamtéž, inv. č. 367, kn. č. 159, fol. 273r–274r.

59) Tamtéž, inv. č. 90, kart. č. 3.

60) Tamtéž.

61) Tamtéž, inv. č. 367, kn. č. 159, fol. 274v–275r.

62) Tamtéž, inv. č. 91, kart. č. 3.

63) Tamtéž, inv. č. 366, kn. č. 158, fol. 290r.

pozemků společně s Pospíšilem osobně vyměřili, a přesně definoval, kdo co smí se svou směněnou částí udělat a jaké jsou možnosti vzájemného propojení staveb (dosednutí sousedovy střechy na jeho obvodní zeď apod.).⁶⁴⁾

Díky své přičinlivosti, kontaktům a jistě také právním schopnostem se stal roku 1592, i přes odpor původních poručníků, s manželkou Ludmilou poručníkem nezletilých Mydlářových dětí a s tím také správcem značného majetku. Přesto, nebo spíše právě proto, neměl v Chrudimi na růžích ustláno. Jeho kontakty byly sice významné, na úrovni města však měla silné zázemí protistrana. Jan Aujezdský zastával v minulosti pozici radního písaře⁶⁵⁾ a Daniel Mydlář působil v letech 1585 až 1586, 1595 až 1596 a 1598 jako obecní starší nebo konšel.⁶⁶⁾ Vliv těchto kontaktů (a možná i financí) se mimo jiné projevoval v tom, že ač přicházela od apelačního soudu i od samotného císaře rozhodnutí ve prospěch manželů Landekových, městská rada s uvedením těchto nařízení do praxe otálela.⁶⁷⁾ Obdobné problémy se vyskytly i v případě přidělení prokurátora. Landek si císaři stěžoval, že poručníci mu svým vlivem znemožnili získat ve městě schopného právníka, kvůli čemuž byl nucen obstarat si přespolního. V Chrudimi tak neměl vůbec snadnou, natož pevnou pozici. Kvůli stále se táhnoucím sporům s Danielem Mydlářem se tedy snažil získat jako právního zástupce Tugrina. Ten byl však silně navázán na městské představenstvo, neboť zastával post radního písaře a byl rektorem místní školy. Pro své schopnosti často také právně zastupoval samotné město a v době, kdy žádal Landek, aby jej zastupoval, byl berníkem Chrudimského kraje. Městská rada tak vzhledem k Danielovu vlivu a pozici ve městě s přidělením Tugrina jako prokurátora Landekových váhala i přes přímý rozkaz císaře, který tak byl nucen své nařízení zopakovat.

Uvedený spor tak znesnadnil Landekovu sociální integraci v chrudimském prostředí. Místo toho, aby se mohl bezproblémově zapojit do společnosti, hned na začátku svého zdejšího pobytu se dostal do sporu s významnými místními obyvateli. Zapojení do zdejší společnosti a získání přátelských kontaktů mu také jistě komplikoval fakt, že jako úředník apelačního soudu a později krajský berník pobýval často v Praze. V jednom

64) SOkA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 373, kn. č. 165, fol. 225r.

65) David NOVOTNÝ, *Královští rychtáři v zeměpanských městech v době předbělohorské (se zřetelem k východočeským věnným městům)*, Olomouc 2011, s. 107. Disertační práce obhájená na Univerzitě Palackého v Olomouci.

66) T. MALÝ, „...nechteje tomu, aby jací soudové a nevole po mé smrti byly...“, s. 100, pozn. 148.

67) *Tamtéž*, s. 88.

ze svých obvinění Daniel Mydlář tvrdil, že mu Ludmila odloudila sirotka Matěje a odvezla jej s sebou do Prahy, kam se po sňatku odstěhovala. Z jiných Landekových dopisů však víme, že Ludmila pobývala s dětmi na dvoře, kde se o ně Eustach obával (on tehdy zřejmě dlel v Praze). Pokud se tedy v Praze Ludmila zdržovala, nejednalo se o dlouhodobou záležitost. V případě Eustacha je naopak obtížné odhalit, jaký byl poměr mezi jeho pobytem v Praze a Chrudimi.

Po dlouhých peripetiích se nakonec Eustach stal s manželkou držitelem mlýna i dvora, neboť nezletilé děti Ludmila a Matěj zemřely a s bývalými poručníky se finančně vyrovnal včetně toho, že převzal některé jimi způsobené dluhy. Dočkal se tak výborného hmotného zabezpečení a zároveň mu jeho „usazení se“ zde jistě nemalou měrou dopomohlo k zisku úřadu krajského berníka.

Dokdy zastával Eustach Landek svůj úřad při apelačním soudu, není známo, každopádně svůj pražský dům prodal až roku 1595.⁶⁸⁾ Z předchozího roku víme o jeho cestě do Prahy, neboť na počátku září řešil Valentin Březovský odeslání financí z chrudimských odúmrťí do hlavního města. Sám cestovat nechtěl, na což se mu dostalo z Prahy odpovědi, že má hotovost poslat po sekretáři při apelacích Eustachovi Landekovi, který do Prahy pojede.⁶⁹⁾ Nejméně roku 1602 Eustach ještě jako královský úředník působil, jak vypovídá jeho titulatura: „*Eustach Landek z Traunštejna a na dvoře při městě Chrudimi J. M. C. [et cetera] služebník*“.⁷⁰⁾ Že byl v Praze považován za spolehlivou osobu, nedokládá jen to, že po něm měli z Chrudimi poslat hotovost, ale také to, že získal výše zmíněný úřad výběřčího posudného pro Chrudimský kraj.⁷¹⁾

Eustachova smrt a chrudimské dědictví

Tak jako každý příběh, i ten Eustachův dospěl jednoho dne ke svému konci. Dne 16. února roku 1606 vydechl Eustachius Landek z Traunštejna naposledy. Jeho manželka jej nechala pochovat v chrudimském kostele

68) Fr. RUTH, *Kronika královské Prahy a obcí sousedních*, s. 1101.

69) D. NOVOTNÝ, *Královští rychtáři v zeměpanských městech v době předbělohorské*, s. 175, pozn. 532. Klára Woitschová uvádí Landeka v úřadu apelačního soudu pouze na pozici kancelisty, o tom, že by zastával také post sekretáře, se nezmiňuje. K. WOITSCHOVA, „...*což slušného a spravedlivého jest fedrovati*...“, s. 154. Sekretáři stáli v hierarchii apelačního soudu nad kancelisty, jednalo by se tedy o kariérní postup.

70) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 373, kn. č. 165, fol. 276v.

71) Tamtéž, inv. č. 374, kn. č. 166, fol. 322r.

svatého Michaela, v jehož interiéru dala na jeho počest a památku zhotovit epitaf. Jedná se o dřevěnou tabuli s kanelovanými polosloupy po stranách a horní římsou zdobenou vejcovcem. Obrazovým námětem je Zmrtvýchvstání Páně, v jehož popředí se na levé straně nachází klečící postava zobrazující Eustacha a na straně pravé klečící postava jeho manželky Ludmily. Autorem obrazu je Matouš Radouš.⁷²⁾ Vedle epitafu s textem popisujícím ctihodného a urozeného muže a veršů pojednávajících o smrti se v kostele ještě nachází také hůře čitelný kamenný náhrobek.⁷³⁾

Po Eustachově smrti připadl pochopitelně celý majetek Ludmile. Ta se tak stala podruhé za svůj život vdovou, tentokrát ještě bohatší než předtím. Ještě téhož roku se pak provdala potřetí, tentokrát za příslušníka starého českého šlechtického rodu – Václava Plesa Heřmanského ze Sloupna.⁷⁴⁾

Závěrem

Eustach Landek byl synem stejnojmenného otce obdařeného za své věrné služby a válečné zásluhy erbem a titulem. Původem pocházel z Horních Rakous, avšak po svém vstupu do služeb habsburského rodu přesídlil do Čech, kde získali jeho tři synové vzdělání a slušné uplatnění. Zatímco dva ze synů se vydali v jeho vojenských stopách, třetí syn Eustach se rozhodl svůj život zasvětit úřední službě. Roku 1585 se stal kancelistou při apelačním soudu v Praze a v 90. letech zastával zároveň také úřad berníka Chrudimského kraje. K sepětí Eustacha s Chrudimí došlo skrze jeho úřední post, když mu rukama na přelomu let 1587 a 1588 prošel spor tamějšího měšťana Matěje Mydláře s městskou radou. Po Matějově smrti se objevil Eustach Landek v Chrudimi, kde se oženil s pozůstalou vdovou Ludmilou, čímž získal na městské poměry slušný majetek (dvůr u Vysokého Mýta a Ludmilin dědičný podíl přesahující 2 200 kop grošů míšeňských). Následně se na základě svých proseb a argumentů stal z rozhodnutí císaře poručníkem nezletilých Mydlářových dětí a získal do správy také zbylý majetek (dvůr a mlýn).

Po celou dobu zároveň vedl spory s bývalými poručníky, ke kterým se po roce 1593 přidál ještě spor se zletilou Mydlářovou dcerou Annou. Ta od-

72) Čeněk FLORIÁN – Ferdinand POCHOBRADSKÝ, *Kostel sv. Michala archanděla v Chrudimi*, Chrudim 1940, s. 60–61; Ondřej JAKUBEC – Radka MILTOVÁ, *Osobnost a dílo Matouše Radouše a tvorba renesančních epitafů v Chrudimi*, *Theatrum historiae* 2, 2007, s. 87–92.

73) Č. FLORIÁN – F. POCHOBRADSKÝ, *Kostel sv. Michala archanděla v Chrudimi*, s. 66.

74) SOKA Chrudim, AM Chrudim, inv. č. 379, kn. č. 171, fol. 171r–v. Liber donatium nuptialium novus viridis 1589–1836.

porovala kšaftu svých nezletilých sourozenců, kteří před svou předčasnou smrtí odkázali svůj majetek matce a otčímovi. Až kolem roku 1600 došlo k uklidnění situace a Landek se dohodl na majetkovém vyrovnání s poručníky, roku 1602 i s Annou a jejím manželem Samuelem Kuchyňkou. Tím se uzavřel více než deset let se táhnoucí spor o dědictví Matěje Mydláře.

Nevíme, za jakých konkrétních okolností se Eustach s Ludmilou seznámili, v jejich sňatku však lze předpokládat pragmatický svazek ovlivněný ekonomickými faktory. Eustach získal hmotné zabezpečení, a tím také předpoklad k potenciálnímu zisku vyšších úředních pozic. Ludmila na druhé straně získala muže znalého právních norem a s kontakty u pražského apelačního soudu, před kterým se případ mydlářovského dědictví projednával. V rámci chrudimské společnosti nebyla jeho pozice silná a neměl ani nejlepší vztahy s představiteli městské správy a nejméně několika dalšími měšťany, přesto nakonec za cenu několika ústupků a nemalých finančních nákladů dosáhl uzavření sporu a uhájení nemalého majetku pro sebe a svou manželku. Když tak roku 1602 došlo k ukončení soudního popotahování, mohla se jeho situace vylepšit. Vztahy s Danielem Mydlářem se sice daly stěží proměnit v přátelství, avšak směrem k dalším obyvatelům města mohlo dojít k určitému ustálení. Jistým dokladem utváření sociálního kapitálu by mohlo být i odpuštění starých úroků věřiteli téhož roku.

EUSTACHIUS LANDEK OF TRANŠTEJN AND HIS LIFE IN CHRUDIM

The contribution deals with Eustach Landek of Tranštejn, a clerk of the Prague Court of Appellations and its relationship to the city of Chrudim. Eustach's father of the same name was active in the imperial military service. He was awarded a coat-of-arms and a nobility mark. His sons were later raised to peerage. All the three sons joined imperial service; Eustach pursued the job of an office clerk of the Prague court of Appellations. In this position, he got involved in the case of inheritance after Matěj Mydlář of Chrudim who died in 1590 leaving an extensive property to be administered by four custodians. One of the four custodians was a rather problematic personality: Matěj's son Daniel Mydlář. Four months after Matěj's death, Eustach Landek married his widow and took an active part in the inheritance proceedings.

After the marriage, Ludmila's property was separated from the rest of the heritage, which was followed by mutual disputes among the custodians and the newly married couple. In this strained situation, Eustach and Ludmila stood on one side, struggling for gaining the custody over Matěj's property. Custodians with strong relations to the City Council were on the other side. The Emperor intervened in 1592 by appointing Eustach and Ludmila custodians of the orphans and their estates. However, Daniel Mydlář kept delaying the property transfer, which was eventually handed over in 1593. Eustach and Ludmila consequently received all the property because children Ludmila nad Matěj died, having bequeathed the estate to the hands of Eustach and Ludmila. However, the disputes were not finally sorted out until 1602. Eustach and Ludmila used their background at the Prague Court of Appellations and a good legal knowledge, but lacked a social position in Chrudim. The other custodians, leaning on the City Council's support, kept fighting while using their strong position in the city. Their solid background was demonstrated in 1596, when Eustach complained at the Emperor that due to the influence of the old custodians he could not find a good lawyer in Chrudim, being forced to outsource an out-of-towner.

The marriage between Eustach and Ludmila was beneficial for both the parties. He received a substantial property while she got a supporter in the dispute. Besides material property, Eustach's way to further career development widely opened. However, his position in Chrudim was way from being strengthened, because shortly after his arrival he was perceived as a participant to litigation with recognized citizens. Due to his official

obligations, he was often made to stay in Prague, which was another factor making his social integration in the city difficult. The year 1602 saw certain settlement of the strained relations because the property disputes were concluded. Unfortunately, Eustach was not able to enjoy the peace for a long time since he died in 1606. His wife had him buried in St. Michael Church of Chrudim.